

НОЩТА (И ДЕНЯТ) НА УЧЕНИТЕ Мария Ефремова, E-mail: mim@cl.bas.bg

*И тогава Деканът произнесе мантрата, подтиквала научния напредък през вековете:
- Я дайте да смесим всичко и да видим какво ще стане!*

„Истории от света на диска” (Тери Пратчет)

Учудващо е, че основните принципи на науката са еднакви както за Света на диска, така и за нашата планета. Желанието „да видим какво ще стане” не е намаляло, границите на човешкото въображение са безкрайни и науката е принудена да го следва.

За някои учените са хора, обикалящи наоколо голи, мокри и викащи „Еврика!”. За други са намръщени дядовци с очила и сериозен поглед. За трети... Всъщност науката се прави от обикновени хора, водени от идеята „да видим какво ще стане”...

От няколко години Европейският съюз организира „Нощ на учения”. Целта на мероприятиято е да запознае широката общественост с постиженията на учените и ролята им за икономическия растеж и качество на живот, както и за насърчаване на младите хора да развият научна кариера.

На 24 септември за пета поредна година се проведе „Европейска нощ на учените” в рамките на проекта REACT - REsearchers in Industry and ACademy for Technology Development, финансиран по 7 Рамкова програма за научни изследвания на Европейския съюз. Домакини на инициативата бяха четири града: София, Пловдив, Шумен, Русе и Стара Загора, с организатори: клуб „Млади таланти”, Технически университет София, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, Тракийски университет Стара Загора, Русенски университет „Ангел Кънчев”. Партньори: Съюз на учените в България, Българска академия на науките, Национален политехнически музей, район «Оборище» - Столична община, Фондация „ГИС Трансфер Център”, Национална асоциация

„Жени в науката» (Шумен) с медийната подкрепа на сп. „Мениджър”, сп. „8”, сп. „Обекти”, в. „АзБуки”, „Аз чета” - сайтът за твоята книга.

Всяка година се насочва общественото внимание към различни области на науката. Така например:

2006 г. — физика и технологии,

2007 г. — археология и история,

2008 г. — биология, химия и екология,

2009 г. — астрономия (2009 г. бе обявена за международна година на астрономията).

За 2010 г. беше избрана темата “Изследователите в индустрията и академията за технологичното развитие на страната”.

„В България тази година мотото е свързано с връзката между индустрията и академията — обяснява Карина Ангелиева, координатор на проекта. — Приемането на стратегията „Европа 2020” мотивира нашия екип да обърне внимание на обществеността, и по-скоро на политиците, че в стратегията се казва да правим „умни инвестиции”, т. е. да инвестираме в знанието, в технологиите, в младите хора. Затова се опитваме да покажем, че това е възможно, и независимо че се намираме в криза и държавата няма достатъчно средства, най-малко трябва да се оръзва бюджетът за наука и образование. Така че темата тази година у нас има и политическо послание.”

В рамките на „Европейската нощ на учения” бяха проведени и много конкурси.

В Съюза на архитектите се състояха конкурси, изложби и развлекателни програми.

Първа награда в рамките на форума „Младите в науката и бизнеса” спечели Габриела Нанова от Техническия университет в София с проекта си за създаване на рейков хидравличен цилиндър. Той може да бъде използван в различни машини.

С проект за възможното съчетаване в едно на всички възобновяеми енергийни източници втора награда извоюва Владислава Георгиева, инженер „Топлинна и хидравлична техника” и експерт по енергийна ефективност. На трето място бе класирана Милена Владимирова с проекта си „Light Sets”, в който съчетава изкуство и светлина, използвайки и енергоспестяващи светодиоди.

Представиха се и фирми с интересни научни разработки, като за иновации бе наградена „Интекс”. Беше организирана и музикално-поетична вечер — шоу на учените в рими и ноти.

В конкурса „Върхови достижения на българските учени” участваха 22 материала на журналисти от София, Варна, Русе и Стара Загора. Първо място единодушно бе присъдено на Елена Панова, заместник главен редактор на списание “Обекти”, за статията ѝ “Природата ни дава идеи как да се справяме с рак и СПИН”, публикувана в сп. “Обекти” (9/2010 г.). Втора награда в журналистическия конкурс получи Лилия Попова, зам.-главен редактор на сп. “Жената днес”, за нейните две публикации: „Д-р Корнелия Нинова учи как да имаме здраво сърце” и „Защо са важни полимерите”. Третото място бе отредено на Георги Георгиев от в. “Монитор” за материала „Електронен чип сменя полицаите с радари”.

Много призове бяха раздадени и в царството на малките учени в Политехническият музей. “Панаира на знанието и иновациите” на първо място се класираха Георги Атанасов и Георги Георгиев с проекта си “BuilderZ” - постоянно развиващ се продукт за чертане на сгради.

Второто място заеха от Калоян Буковски и Антон Белев от НППМГ за проекта им в областта на геометрията — «Нови изогонални свойства на фигури с общи страни и върхове».

Третата награда взеха Йордан и Момчил Джамбазови за проекта си в сферата на компютърната сигурност «ZAPProtection».

В конкурса за есета на тема «Моята бъдеща кариера на учен» първа награда спечели Велина Попова от Велико Търново с описанието на бъдещата си работа като еколог. Второто място бе за Калоян Буковски, чието есе започва така: “Аз имам мечта — да повярвам в съществуването на магии. Това е красива мечта, най-вече защото магии не съществуват...” Третата награда спечели Симона Стефанова от Търговище за «Лаборатория на паметта». Приза за презентация получи Мартина Ламбова за слайдшоуто «Моята бъдеща кариера на учен».

Многобройната публика от 10-15-годишни деца разглеждаше в музея в захлас десетките интересни експонати, представящи развитието на технологията във времето — от мобилните телефони, през фотоапаратите, та до шевните машини. Истинско химическо шоу на младите таланти поднесоха гл. ас. Лъчезар Христов и Божидар Стефанов.

В Техническият университет-София гости посрещаха Центъра за виртуално инженерство и още няколко лаборатории, в които любопитните можеха да видят как се изследва нивото на шума в сградите, демонстрации на LEGO робот, управление на верижен робот.

Забавни опити и светлинно шоу зарадваха посетителите на Нощта на учените в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Кабинетът за любопитни демонстрира в Ректората един от най-новите хардуерни и софтуерни продукти — електронен гид за Пловдив, Виена и Грац. А професори от Медицинския университет се превърнаха в диджеи.

В Русе бяха представени финалистите от виртуалния кабинет по любопитство «Да внедря иновативната си идея» и бяха раздадени награди в конкурса «От лабораторията към индустрията».

Тракийският университет в Стара Загора отвори 10 свои лаборатории за любознателните, а редица проекти бяха представени в Регионалната библиотека, където събитието завърши, както може да се очаква, с техно парти.

По материали от печата